

med det ærede Medlem i, at, forsaavidt der er Spørgsmaal om Revisionen af Helligdagsanordningen, bør Maalet snarere være at lempe, hvad der endnu kan hvile som trykkende og hemmende Bæand, end paa at skarpe disse Indringer for en fornøftig Anvendelse af Helligdagene, naar derved ikke gribes forstyrrende ind i den offentlige Ro, som her herske paa disse Dage. Jeg skal heller ikke lægge Skjul paa, at jeg for mit personlige Bedkommende deler den almindelige Betragtning, der blev gjort gjældende af det ærede Medlem, at det overhovedet er en vanffelig og betænkelig Sag for Statsmagten at ville gribe ind og forhindre en fri Anvendelse og Benyttelse af de personlige Kræfter, og at der lige overfor den Rigt, som Samfundet har til at tage Hensyn til, hvad den Entelte maa anse for at være om ikke nødvendigt saa dog maasse særdeles nyttigt og hensigtsmæssigt for at skaffe sig et Erhverv, tillige staa en Forpligtelse til at tage Hensyn til, at Forholdet ikke indrettes saaledes, at Personer, der naturligt ere stillede under Statens Varetægt, komme til at lide under Misbrug fra andre Sider. Det kan være vanffeligt at forene disse to Hensyn, men det maa vel erindres, at, naar der her er Tale om at gjøre Indstrænkninger i den i og for sig naturlige Afgang for Alle til at søge Erhverv saaledes, som de selv anse det for hensigtsmæssigt, saa handles der her kun om Børn og unge Mennesker, og det, som der er Spørgsmaal om i denne Lov, er en Anvendelse af det Bærgemaal, som Staten overhovedet maa føre med de Umyndige; der er Spørgsmaal om at beskytte de Umyndige mod Uforstand fra deres egen Side og vel ogsaa Misbrug fra Andres, navnlig Forældres og Formynders Side. Og der kan være Grund til at befrygte saadant Misbrug; thi ikke blot kunne de Paagjældende opfatte Forholdet paa en uvigtig og uforstandig Maade, men det lader sig vel desværre heller ikke negte, at der ogsaa paa dette Omraade kan være Grund til at frygte for, at egennyttige Hensyn skulde gjøre sig gjældende. Det er vel ikke aldeles uden Exempel, at ikke blot Formyndere og Bærgere, men ogsaa Forældre misbruge deres Børns Evner og Kræfter for at skaffe sig en meget dyrefjæbt Forøgelse af deres daglige Indtægt. Jeg indrømmer det ærede Medlem, at det er ingen let Opgave at trække Grænsen mellem disse to Hovedhensyn, som jeg har tilladt mig at hentyde til, men jeg maa dog formene, at det ingenlunde kan siges at være uden Hjemmel, heller ikke i vor almindelige Retssopfattelse, naar Staten har troet det rigtigt paa dette Omraade at gribe ind, og paa den Maade, som stiet er, søgt at sikkre ikke blot Børn, men ogsaa unge Mennesker mod Overanstrengelse og Overbebyrdelse. Det forekommer mig ogsaa, at det ikke uden Grund er blevet bemærket af den ærede Ordfører, at Lands-thinget i Principet har godkjendt denne Betragt-

ningsmaade, idet man jo er gaaet ind paa at billige Forbudet mod Nattearbejde ogsaa for unge Menneskers Bedkommende, og jeg skal, til hvad der fra hans Side er udtalt, kun sjoie dette, at Grænsen mellem Børn paa 10—14 Aar og unge Mennesker mellem det 14de og det 18de Aar jo naturligvis vel kan drages paa Papiret og i en Lovbestemmelse, men i det virkelige Liv vil der være den samme Opfordring til at værne og frede om de her omhandlede unge Mennesker, som der er til at beskytte Børnene.

Fischer: Efter den Forklaring, som den ærede Ordfører for et Dieblit siden gav af sin Mening med Hensyn til Forbindelsen mellem Nattearbejde og Arbejde om Søndagen, maa jeg indrømme, at det nu er blevet mig klart, hvad hans Mening var; men jeg kan dog ikke ganske godkjende den Ansuelte, at man skulde sige: Efter som vi have forbudt Nattearbejde, hvilket kunde være betænkeligt, saa lad os nu forbyde Søndagsarbejdet med, thi det ene kan paasende følge med det andet. Jeg kan ikke godkjende den Slutning, men jeg indrømmer, at nu fortaar jeg den ærede Ordførers Mening. Den Overensstemmelse, der var mellem den høitærede Justitsministers Betragtning af Sovebøden og min Betragtning af samme, har meget glædet mig. Jeg beklager, at den høitærede Minister ikke kom til samme Resultat som jeg med Hensyn til det foreliggende Spørgsmaal, paa hvilket jeg lægger en Del Vægt. Men naar den høitærede Minister mente, at Sagen ikke havde stor praktisk Betydning, saa vil jeg dog desimod indvende, at derved, at man forbyder — jeg lægger gjentagende Eftertrykket paa: forbyder, — unge Mennesker at arbejde i Fabriken om Søndagen, berører man netop deres hele Stilling til Fabriken paa saadan Maade, at det kan være høist skadeligt for deres Forhold til denne. Man har gjort opmærksom paa, at de unge Mennesker jo kunne finde en nyttig Beskæftigelse paa anden Maade, om man end forbyder dem at arbejde i Fabriken, saa vilde der vel blive Arbejde for dem hjemme f. Ex.; men dersom det nu skal være Trøsten, at de unge Mennesker skulde finde Arbejde hjemme i Huset, saa siger jeg: Hvorfor da skade deres Stilling til Fabriken ved at forbyde Arbejdet der? Der er jo ingen Tvivl om, at de unge Mennesker, hvis de ere i Stand til at opnaa det, gjerne tage Søndagen fri ligesom alle Andre, og der er ikke Grund til at frygte for i et sandt kristeligt Samfund, at man skulde finde Glæde i at paatvinge de unge Mennesker Arbejde om Søndagen, naar de selv gjerne ville være fri. Jeg tror ikke, at vore Forhold ere saaledes, at man paa nogen Maade kunde befrygte dette. Derfor siger jeg: Lad den Sag staa frit hen, og lad de unge Mennesker, der ofte maa drage Omforg for sig selv, fordi de ikke have Andre til at drage